

821.135.1

scriitori
români
contemporani

DAN PERȘA
BESTIARRO

ROMAN

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
DTP: Florina Vasiliu, Dan Dulgheru

Tipărit la Livco Design

© HUMANITAS, 2021

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PERȘA, DAN
Bestiarro / Dan Perșa. – București: Humanitas, 2021
ISBN 978-973-50-7173-8
821.135.1

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021.408.83.50, fax 021.408.83.51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723.684.194

Conține un calup exploziv de informații și know-how pentru vânătorearea de vrăbii cu dinamita. Orice asemănare cu persoane sau întâmplări reale este pur întâmplătoare. Nici un animal descris în acest roman nu a pățit nimic.

—Red Hood, *Vrabia dinamitată - Revenge*

*Care fu zeul ce-i puse pe ei să s-apuce de sfadă?
Fiul lui Zeus și-al Letei, Apolon. În ciuda-i pe craiul,
Molimă grea răspândise și oastea-i pornise să piară,
Pentru c-Atrid cutezase pe preotul Hrises să-nfrunte,
Când curiosul veni la corăbii, în tabără-ahce,
Ca să-și răscumpere fata cu-o mare mulțime de daruri.*

—Homer, *Iliada* (tr. George Murnu)

Orice speculație privind asemănarea personajelor cărții cu persoane reale este nefondată și neavenită. Toate personajele sunt fictive. Trama epică nu cuprinde fapte reale. Toate întâmplările povestite sunt născocite, din necesități dramatice vs comice, sub normele esteticii și compoziției. Drept care autorul nu poate fi dat în judecată pentru că ar fi spus adevărul despre anumite persoane sau situații. Nu există nici un adevăr, ci numai ficțiune. —Autorul

Aperitiv (tras dușcă de-un personaj cherchelit)

M-am născut cu o deviație genetică. Am urechi de cimpanzeu și timpane de liliac. Aud sunete ce urechilor omenești le sunt inaccesibile. De aceea, cu siguranță, nu știți: ca și lilieci, oamenii emit ultrasunete, doar că ele nu sunt un dar al naturii, ci dimpotrivă, sunt vaierul neauzit al omenirii, sunt geamătul ei, sunt bocetul ei. De aceea seamănă oamenii liliecilor, sunt, semenii mei, niște lilieci îndurerați. Țipetele izbucnesc din suferința lor. Ce rost ar avea însă povestea aceasta? Toți o știu. Sau povestea mea? Am învățat de mult să-mi ascund însușirea, dacă e o însușire și nu un blestem. Mi-o ascund chiar și mie și mă prefac că nu aud ce aud. Un țuiit continuu... un țipăt. Pentru că suferința umană n-a fost lăsată de Dumnezeu ascultării urechilor omenești. Așa că voi istorisi ce am de istorisit ca și când aș fi un om normal între ceilalți oameni. De altfel, asta și sunt. O fină operație estetică a redat urechilor mele forma lor umană. Ce mai contează că timpanele mele sunt altfel? Ele nu se văd, iar ce nu văd, oamenii nu știu. De aceea, ce rost ar avea să vorbesc despre mine? Pe cine ar interesa povestea mea? Deși nu puține ar fi de povestit. De pildă, creșterea și descreșterea carierei mele: cum am devenit medic și am fost apoi eliminat dintre practicanții lui Esculap pentru malpraxis, deși eu zic că am făcut un gest umanitar. Vedeți, deja aș intra în conflict cu societatea. Și nu vreau. Ba nu aș istorisi nici măcar povestea prietenului meu, domnul Nica, un om mult mai vrednic ca mine, la al cărui căpătâi pus pe catafalc priveghez. Ci voi spune o poveste din târg, cu care ne-am intersectat toți o vreme,

dar eu o știu mai bine. Și nu va fi despre oamenii-lilieci, ci despre alte animale. Aștia suntem... Dar chiar și oamenii ce nu șuieră ca liliecii plâng în felul lor. Și pentru a nu lăsa nimănui vreun dubiu că nu este decât o poveste din târg, povestită de un oarecare, eu, doctorul Mânzescu, nu voi fi naratorul faptelor ci doar, așa cum m-am și aflat în toată povestea, un insignifiant personaj. Mi-aș numi însemnările *Ulii în oraș*, mai ales că poetul Porumbelu a lăudat acest titlu. Îi plăceau lighioanele. Sau le-aș numi *Cartea rozătoarelor*, pentru că, nu-i așa, rozătoarele aduc cele mai mari daune. Le-aș spune, de ce nu, *Calea firmiturilor*, așa cum și-a numit Gică Rasol politica. Dar m-aș îngloba în simbolistică și abstracțiune, iar eu nu vreau să mă îndepărtez de realitatea imediată. Până la urmă titlul nu va fi nici acela sugerat de prietenul meu domnul Nica din memoria-i de elefant. M-a îndemnat într-o zi, la un aperitiv:

— Spune-i *Măi animalule!*

Rareori dădea dânsul greș... când venea vorba de politică. Fie că față de oameni greșea, ba și față de sine uneori.

Nici istorie ieroglifică nu vreau să fac, însă privind în jur la oameni și ascultându-i, bestiarul întreg mi se înfățișează.

CARTEA I

Belvedere din balcon în cetatea Ilion

PARTEA I

Să-mi dați fata înapoi (Îmbujorata Briseis)

Era în ziua când preotul Sorescu s-a dus acasă la Gică Rasol. Părintele se află acum în fața vilei.

Gândise mult dacă se cădea să vină sau nu, dar grija de tată a învins și iată-l.

În sutana-i neagră prăfuită, cu camilafca pe cap, le părea trecătorilor o piază-rea. Unii își făceau cruce cu limba, alții își încrucișau inelarul și arătătorul ca semn de apărare împotriva deochiului, iar cei mai îndrăzneți, cheflii aflați la mesele din fața cârciumii de cartier cu o bere de porc în față, își atingeau comeseanul spunând: „Na-ți un popă!“. Nu se știe de ce oamenii cred că preoții aduc ghinion, spre deosebire de coșari, și ei negri. Părintele își scutură cu vârful degetelor praful de pe straie. Era chiar praf, un pospai alb, calcaros. Constanța o fi el un oraș la malul mării, dar înainte de toate e un oraș de stepă. Vântul bate deseori hai-hui printre ciulinii veșteji. Mătură nisipul plajelor. Munții Dobrogei sunt măcinați de timp, încât nu se putea găsi nume mai potrivit pentru ei: Măcin. Dacă un ținut ar fi în stare să putrezească, totul ar fi putred aici. Numai că ariditatea nu poate putrezi. Iar soarele e prea arzător și uscat: mumifică orice. Vântul e searbăd, deși, uneori, aduce mirosul de mlaștină al mării. Prea mult nisip și piatră. Totul se sfărâmă, se surpă, se prăvale și, luat de vânt, se pustiește... Nimeni n-a scornit vreun mit despre cum au luat naștere pământurile de aici, deși vechimea lor, vecinătatea mării, inima uscată a stepei, pustietatea ar fi trebuit să-i îndemne pe oameni spre vis.

Părintele privi interfonul pus pe un stâlp al porții, gândi că oare ce pacoste o fi și asta, o sonerie nu era de ajuns și apăsă la întâmplare un buton. Așteptă.

— Da! se auzi o voce, încât părintele mai că se sperie.

— Cine-i? întrebă vocea.

— Sunt preotul Sorescu, spuse el, apoi își șterse nădușeala de pe frunte.

Poarta porni să miște fără scârțâit, fără huruit. Se deschise singură în fața lui. Dar cum... părintele vru să spună o vorbă de pustie, dar și-o înghiți... să intri acolo, când trei dobermani săltau și priveau țintă către el din grădină, dincolo de garduț? Întâi a crezut că e un Cerber. Negri, cu siluetele subțiri și urechi ascuțite, parcă erau niște draci. Erau apocaliptici săltând în felul acela, fără a scoate un mârâit, darămite un lătrat. Parcă le-ar fi tăiat cineva limba, gândi părintele. Nu mai au laringe. Parcă aș fi la intrarea în Iad, își spuse.

— Câinii sunt legați, spuse vocea și părintele înaintă pe alee, făcând să-i scârțâie sub tălpi pietricelele albe, colțuroase.

Ușa imensă a vilei se deschise. Părintele îl știa pe cel ieșit să-l întâmpine. Era din anturajul lui Gică Rasol, din plevușca dornică să apuce vreun post, vreo ciozvărtă, vreun comision, ceva. Gică Rasol era vice-primar, dar așa bine administrase banul public, încât în patru ani și-a făcut ziar, post de televiziune și vreo zece firme mai mari sau mai mărunte. Încât era clar pentru oricine că el va fi viitorul primar, ba încă deja i se spunea „domnul primar“ și era cultivat de drojdia politică a urbei. Dar, „cultivat“ nu e un cuvânt prea potrivit. Era lingușit, pupat în dos, mai marii i se ploconeau, mai micii se țineau lingăi pe lângă el, îl tămâiau servili, slugarnici. Era cel mai puternic om din oraș, pentru că unii ziceau că-i mai tare chiar și decât Pitic Orfeanu, harfistul.

— Spune, tataie, ce vânt te aduce aici? îl întrebă cel ieșit să-l întâmpine.

— Vreau să vorbesc cu domnul Rasol, spuse răspicat părintele, cu vocea lui frumoasă, admirată când predica din strană sau când viersuia vreun prohod sau cânta la vreo nuntă. Dar vocea nu-l impresionă pe acolit.

— De ce nu mergi mata la Primărie și să ceri audiență, auzi?

Dar din spatele său se auzi glasul poruncitor al lui Triță Costin, cel voinic ca un bivol, al doilea om după „primar“:

— Lasă-l să intre!

Așa că părintele fu lăsat să intre în salon și fu poftit să stea într-un fotoliu de piele albă. Privi în jur, numai gresie și faianță. Două trepte urcau spre ușa dinspre terasă, iar pe terasă o jună îmbrăcată ca ospătăriță, cu fustă neagră și șorț alb, învârtea mici, frigărui și cotlete pe jarul de mangal al unui grătar. Doar că fusta îi era atât de scurtă, încât nici nu trebuia să se aplece ca să-i vezi bichineii, mă rog, dacă-i avea, că ațîșoara aia intră cu totul între buci și n-o vezi. În picioare purta cizmulițe albe. Hait, uite ce-mi atrase privirea! O fi vreun plac în asta, ori simțul meu moral se revoltă, își spuse preotul, dar nu știu să răspundă. Reveni cu privirea în casă. Erau și plante, unele mari de tot, în ghivece de marmură albă: nelipsitul ficus, acante, azalee, trandafirași exotici. În havuzul cu pești multicolori, pluteau nenufari. Iar pe insulița din havuz, se înălța un palmier pitic, mândru ca un falus: *Eu fac!* scria pe panglica agățată de vârful lui și atârnând flască! Sculpturi parnasiene... dar din opulența prostului gust, țâșnea valoarea tablourilor puse pe pereți. Se pare că în privința asta, Gică Rasol avea un bun consilier...

Dar, mai ales, privirea preotului fu atrasă de vânzoleala lumii pestrițe din jur, între care Triță Costin și femeile păreau că lucrează... chibzuit... și pun la cale mai știu eu ce referate. Ceilalți, plevușca, oameni cunoscuți părintelui, se foiau de colo-colo, părând că ar fi de la trupele de asalt, săritori, vigilenți, tăioși în mișcările fără greș, ce le denotau competența, serioși, unul mușcându-și limba în colțul gurii în vreme ce Triță Costin, șeful (era și el șef, nu doar Gică), întorcea pe hârtie un „A“, spre a scrie „Anunț“. Așa își mușca acolitul limba, de parcă el ar fi scris și efortul era așa mare, concentrarea atât de intensă, încât numai limba mușcată putea s-o vadăască. Participa cu sufletul întreg la trasarea cu un gest parabolic a unui „A“, încât, până la urmă, mărunțul funcționar se identifică marelui om Costin și după câteva luni povestea, cui stătea să-l asculte, cum el, el a scris un „A“ mare pe hârtie. Da, se foiau așteptând o poruncă, o vorbă, gata s-o împlinească, dar anume vorba lui Triță Costin (că ferească Sfântul

Dumnezeu să-i ceri tu ceva, iubite cetitoriu, unuia dintre ei, că te-ai alege cu ocări, ba mai rău, cu pumni în ochi), stăteau gata să-i facă un serviciu lui Triță Costin, deci... doar s-o îndura să le scape o vorbă, fie și de ocară („Dă-te mai încolo, boule, că stai în lumină!“, cum i-a spus unuia – era o fericire să audă, auzi, m-am dat mai încolo, i-am făcut lumină lui Costin, ce știți voi, omul lui sunt de-acum!), așteptau un pocnet din degete, un pocnet din degete mult mai autoritar fiind decât până și însele poruncile divine, scrise de Moise pe tăblițe de legi. Ce fierbere, ce clocot, ce haos! Tocmai atunci intră primarul, valvârtej, privi în jur, se încruntă.

— Da' ce mama mă-sii e atâta lume aici? strigă el. Ia, valea!

Nepoftiții, cu spinarea plecată, își luară tălpășița, buluciți la ușă. Roiul! Ia-ți coada la plimbare! Nu le mai ardea de cinuri, dar, totuși, se apropiau alegerile locale și nu puteau să nu fie în preajmă.

Primarul, văzându-i cum fug, de parcă văzuseră un leu (din ăla din junglă, nu moneda națională), strigă:

— Sunt un animal!

Într-adevăr, zgribulit și slab cum era, semăna cu o vrabie (dacă vrabia poate fi numită animal).

— Un animal de pradă, negru în cerul gurii, îi ținu isonul Triță Costin.

Apoi, părintele Sorescu prinse momentul când primarul îl zări și... văzu cum rânjetul binecunoscut al lui Gică Rasol răsări ca soarele în zori și i se împrăștie pe față. S-o fi bucurând că mă vede, își zise părintele. Aida-de! Primarul se trânti într-un fotoliu, își urcă încălțările pe masa de sticlă (din mijlocul căreia exploda o agavă), încât părintele vedea acum pingelele pantofilor primarului, care scoase din buzunarul de la piept al hainei o havană, o tăie, o aprinse, sorbi tacticos și împrășcă o coloană de fum subțire printre buzele strânse ca pentru fluierat. Uite-l ce s-a destins când m-a văzut, își spuse părintele în gând, încruntându-se.

— Știi dumneata, părințele, cât costă havana asta? întrebă primarul, privindu-și trabucul.

Părintele tăcu mâlc, nu-i ardea de havană, nici de conversație, își dădea seama că nimerise prost, într-un viespar, ba mai rău, într-o cloacă, printre viermi, dar altă cale nu era, trebuia, musai,

să-și vadă copila acasă. Primarul strănută. O dată, de două, de cinci ori. Ochii i-au ieșit din cap, i-au dat lacrimi.

— Hait, strigă – încât toți încremeniră –, am gripă, guturai! Și între toți pleșcarii ăștia nu e un doctor măcar!

Să nu fie gripă porcină, gândi cu răutate părintele Sorescu.

Atunci, din prag, dintre cei buluciți la ușa să iasă afară, se întoarse, cu un chip radios, spre primar, doctorul Mânzescu. Un fel de doctor rădoctorit, pentru că nu mai practica medicina de mult, pare că dat afară din spitale, dispensare și policlinici din pricina incompetenței sau mai știu căror vicii, incompatibile cu arta lui Esculap și cu jurământul hipocratic.

— Ba da, spuse el cu o voce pierită, dar catifelată, ce peria auzul, încât abia se auzi.

— Atunci ce mai aștepți, boule? Dă zor la farmacie și ia-mi niște medicamente de care știi tu.

— Cu așa doctor să te ferească Dumnezeu, spuse Triță Costin.

— Aș merge și eu cu el, se auzi o voce tandră. Era a unui bărbat vârstnic și, privind către el, părintele îl recunoscuse. Fusese, ani buni, tehnoredactor la revistele editate de Academia Navală, dar mai lucrase și la reviste de cultură. Pensionat de mult, nu se lăsa. Îl găseai oriunde în oraș, la orice oră, cu nelipsita mapă sub braț și cu geanta pe umăr. Slab, 'nalt, drept, ar fi părut demnitatea întrupată celor ce nu-l știau, numai că toți îl știau. Îi cunoșteau și meteahna, dar o treceau cu vederea. Nu era periculoasă. Fura lucruri mărunte, încât unii îl considerau cleptoman. Nu era. De i-ar fi căzut sub mână ceva mai acătării, n-ar fi scăpat de geanta lui. Dar trăise doar între oameni săraci, între gazetarii cei iuți și neliniștiți și n-a avut mare lucru de furat. Bland și plecat cu cei mari, să-l ferească Dumnezeu pe cel mic de clampa lui. Domnul Nica, după nume, devenea feroce. Dar făcea parte, la o adică, din echipa primarului, chiar dacă nu era pus decât la mărunțișuri, în chip de secretară. Ar fi vrut să facă un afiș electoral, și el, doar că se inventaseră computerele și printerele digitale și-i încurcaseră viața. Cine să mai macheteze cu rigla, să dea în bobi pe hârtia milimetrică, să stea cu tipograful la cules litere de plumb? Totul se făcea printr-o apăsare de buton acum, munca inteligentă pie-rise, suflet nu mai era, spunea el, acum puștani sunt la putere,

Cuprins

Aperitiv (tras dușcă de-un personaj cherchelit).....	7
--	---

CARTEA I

Belvedere din balcon în cetatea Ilion

PARTEA I.....	11
Să-mi dați fata înapoi (Îmbujorata Briseis).....	11
Noi scăpăm pe oameni de păcate.....	20
Sunt un animal.....	23
Îi dau pe toți afară.....	34
Calea firmiturilor.....	37
Hapciu.....	39
Poetul e atotștiutor.....	44
Ajută-i, Doamne, pe români.....	47
Un deliciu artistic.....	52
Gripa.....	76
Gică La Bombănel.....	84
Un poet genial nu are nevoie de Muze (sau: Doar mă dreg).....	90
Domnul Nica în familie.....	98
Jocul puterii.....	101
Triță misoginul.....	110
Lărguța.....	113
Războiul troian dura de multă vreme.....	126
PARTEA A II-A.....	138
Planul războiului.....	138
Închisă în autobază.....	146
Peștele a înghițit momeala.....	158
Apărarea siciliană.....	166

CARTEA A II-A
Taina domnului Nica

PARTEA A III-A.....	187
Dulceață de trandafiri.....	187
Candidatul Șuviță.....	201
Scaunele la bătaie.....	204
15 kilograme de euro.....	214
PARTEA A IV-A.....	227
Legenda gripei porcine.....	227
Îndură-se sfinții de el.....	229
Scene din viața doamnei Mia.....	232
Gâștele salvează Capitoliul.....	236
Taina domnului Nica.....	239
La catafalc.....	246
Jurnalul.....	252
Placa turnantă a politicii.....	252
Taine de doi bani.....	256
Suspect.....	257
România milenară.....	260
Justiție poetică.....	264
Rămas bun.....	268
Post scriptum.....	270